

Міністерство освіти і науки України
Мигійський коледж
Миколаївського національного аграрного університету

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ
З ДИСЦИПЛІНИ
«ЕКОНОМІКА СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА»
ДЛЯ СТУДЕНТІВ ДЕННОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ
СПЕЦІАЛЬНОСТІ 201
«АГРОНОМІЯ»**

Мигія – 2020

Автор:

Музиченко Л.В., викладач-методист вищої кваліфікаційної категорії економічних дисциплін Мигійського коледжу МНАУ.

Рецензент:

Тараненко Н.В. викладач вищої кваліфікаційної категорії економічних дисциплін Мигійського коледжу МНАУ.

Методичні рекомендації розглянуті
на засіданні циклової комісії
економічних дисциплін

Протокол № 11 від 11.05.2020р.

Голова циклової комісії

_____ Л.В.Музиченко

ЗМІСТ

ВСТУП	4
Тематичний план дисципліни «Економіка сільського господарства»	6
Тематичний план самостійної роботи з дисципліни «Економіка сільського господарства»	7
Тема 1. Агропромисловий комплекс України та його структура.	8
Тема 2. Система виробничих та економічних показників оцінки діяльності с/г підприємств.	9
Тема 3. Власність на землю.	10
Тема 4. Ринок праці, його роль і особливості функціонування.	11
Тема 5. Енергетичні ресурси с/г виробництва.	12
Тема 6. Інтенсифікація сільського господарства.	13
Тема 7. Поняття та окремі види інноваційних процесів.	14
Тема 8. Спеціалізація в с/г виробництві.	15
Тема 9. Валова продукція та її складові.	16
Тема 10. Ціни та ціноутворення.	17
Тема 11. Економіка галузей рослинництва.	18

ВСТУП

Економіка є найважливішою сферою суспільних відносин і розглядається у декількох значеннях. І одне з них - це дисципліна, що займається вивченням народного господарства і його галузей та окремих елементів виробництва (капітал, фонди, праця та інше). Отже, за умов ринкових відносин основним суб'єктом господарювання стають підприємства. Саме в них вирішуються проблеми ефективного використання землі, засобів виробництва, праці, а це вимагає значного підвищення рівня підготовки спеціалістів вищої кваліфікації, які були б здатні на високому професійному рівні розв'язувати фінансово-економічні та господарські проблеми в умовах ринку.

Основною метою вивчення дисципліни "Економіка сільського господарства" є формування системи знань про економічні відносини як суспільну форму виробництва.

Програма з дисципліни "Економіка сільського господарства" передбачає вивчення теоретичних основ і практичних форм функціонування аграрного підприємства, охоплює питання економічної діяльності відповідно до їх розмірів, виробничого напрямку.

У результаті вивчення дисципліни студенти повинні **знати**:

- зміст основних категорій;
- способи вдосконалення інтенсифікації виробництва, спеціалізації, кооперації та інтеграції підприємств АПК;
- шляхи і способи раціонального використання землі, виробничих і трудових ресурсів;
- способи розвитку товарно-грошових відносин тощо.

Студент повинен **уміти**:

- визначати показники економічної ефективності використання землі, трудових ресурсів, виробничих фондів, рівня і ефективності інтенсифікації сільського господарства, спеціалізації сільського господарства;
- визначати розмір отриманого прибутку та доходу в господарствах та їх окремих галузях;
- розраховувати показники прибутковості підприємств;
- розраховувати середні ціни на різні види продукції, рівень рентабельності виробництва, ефективність впровадження інтенсивних технологій тощо;

- розраховувати рівень продуктивності праці по господарству та окремих видах продукції сільського господарства;
- виявляти резерви та шляхи підвищення ефективності використання землі, трудових і матеріальних ресурсів.

Викладач повинен стежити за розвитком науки, враховувати науково обгрунтовані рекомендації і досвід роботи передових підприємств аграрного сектору економіки.

Програма є рекомендованою. Тематичний план є орієнтовним. Навчальний заклад може вносити зміни або доповнення, враховуючи профіль підготовки та рівень знань студентів. Необхідні зміни в зміст програми і розподіл навчальних годин по темах у межах бюджету часу за навчальним планом вносяться цикловими комісіями і затверджуються керівництвом навчального закладу.

Тематичний план дисципліни «Економіка сільського господарства»

№ за\п	Назва розділу, модуля, теми програми	Обсяг годин					
		За навчальною програмою			За робочою навчальною програмою		
		в с о г о	ау ди то рн их	са м о ст ій н их	в с о г о	а у д и т о рн их	с а м о с ті й н их
Модуль 1.							
1.	Агропромисловий комплекс України та його структура.	4	2	2	2	2	2
2.	Система виробничих та економічних показників оцінки діяльності с/г підприємств.	4	-	4	6	2	2
3.	Власність на землю.	6	4	2	4	2	2
4.	Ринок праці, його роль і особливості функціонування.	10	8	2	6	4	2
Модуль 2.							
5.	Енергетичні ресурси с/г виробництва.	10	4	6	4	4	2
6.	Інтенсифікація сільського господарства.	8	4	4	4	2	2
7.	Поняття та окремі види інноваційних процесів.	12	8	4	6	2	2
Модуль 3.							
8.	Спеціалізація в с/г виробництві.	8	4	4	4	2	2
9.	Валова продукція та її складові.	4	2	2	4	2	2

Модуль 4.

10.	Ціни та ціноутворення.	6	4	2	4	2	2
11.	Економіка галузей рослинництва.	12	6	6	1	-	1

**Тематичний план самостійної роботи
з дисципліни «Економіка сільського господарства»**

Модуль	№ за/п	Тема	Кількість годин	Вид роботи
М-1	1.	Агропромисловий комплекс України та його структура.	2	реферат
	2.	Система виробничих та економічних показників оцінки діяльності с/г підприємств.	2	конспект
	3.	Власність на землю.	2	реферат
	4.	Ринок праці, його роль і особливості функціонування.	2	конспект
М-2	5.	Енергетичні ресурси с/г виробництва.	2	реферат
	6.	Інтенсифікація сільського господарства.	2	реферат
	7.	Поняття та окремі види інноваційних процесів.	2	конспект
М-3.	8.	Спеціалізація в с/г виробництві.	2	реферат
	9.	Валова продукція та її складові.	2	реферат
М-4.	10.	Ціни та ціноутворення.	2	реферат
	11.	Економіка галузей рослинництва.	1	конспект

Тема: Агропромисловий комплекс України та його структура

План

1. Роль АПК в економіці України.
2. Структура АПК.
3. Суть комплексного розвитку виробничої інфраструктури.

Питання для самоперевірки

1. Що являє собою АПК?
2. Які сфери матеріального виробництва Ви знаєте?
3. Що входить до першої сфери?
4. Яка сфера охоплює сільське господарство?
5. Що включає третя сфера?
6. Крім основних сфер, що входить до АПК?

Література:

1. І.Бойчик Економіка підприємства. -К.: Атіка, 2007р.
2. С.І.Михайлов Економіка аграрного підприємства, -К.: Укр.центр духовної культури, 2005р.
3. П.П.Руснак Економіка сільського господарства. -К.: Урожай. 1998р.

**Тема: Система виробничих та економічних показників оцінки діяльності
с/г підприємств.**

План

1. Виробничі показники.
2. Показники розвитку агропромислового виробництва.

Питання для самоперевірки

1. За виробничою ознакою які комплекси входять до складу АПК?
2. Що включає продовольчий комплекс?
3. Що належить до непродовольчого комплексу?
4. Назвіть головний показник продовольчого комплексу?
5. Назвіть основні показники агропромислового виробництва?
6. Назвіть спеціалізовані переробні комплекси АПК?

Література:

1. І.Бойчик Економіка підприємства. -К.: Атіка, 2007р.
2. С.І.Михайлов Економіка аграрного підприємства, -К.: Укр.центр духовної культури, 2005р.
3. П.П.Руснак Економіка сільського господарства. -К.: Урожай. 1998р.

Тема: Власність на землю

План

1. Земельний кодекс.
2. Право власності на землю.
3. Земельна реформа та її етапи.

Питання для самоперевірки

1. Коли був прийнятий земельний кодекс України?
2. Яке завдання земельного законодавства.
3. Назвіть принципи земельного законодавства.
4. Хто є суб'єктами права власності на землю?
5. Що таке земельна реформа?
6. Що таке земельний сертифікат?
7. Дайте визначення земельному податку.

Література:

1. І.Бойчик Економіка підприємства. -К.: Атіка, 2007р.
2. С.І.Михайлов Економіка аграрного підприємства, -К.: Укр.центр духовної культури, 2005р.
3. П.П.Руснак Економіка сільського господарства. -К.: Урожай. 1998р.

Тема: Ринок праці, його роль і особливості функціонування.

План

1. Показники, фактори і резерви.
2. Планування чисельності персоналу та ринок праці.

Питання для самоперевірки

1. Що являє собою ринок праці?
2. Що таке попит робочої сили?
3. Як здійснюються в Україні регулювання зайнятості населення?
4. Що таке пропозиція на ринку праці?
5. Що є матеріальною основою діяльності державної служби зайнятості?

Література:

1. І.Бойчик Економіка підприємства. -К.: Атіка, 2007р.
2. С.І.Михайлов Економіка аграрного підприємства, -К.: Укр.центр духовної культури, 2005р.
3. П.П.Руснак Економіка сільського господарства. -К.: Урожай. 1998р.

Тема: Енергетичні ресурси с/г виробництва.

План

1. Поняття розміру і структури енергоресурсів.
2. Енергооснащеність виробництва і енергоозброєність праці.
3. Енергомісткість і фактори її зниження.

Питання для самоперевірки

1. Що входить до енергетичних потужностей?
2. Що розуміють під структурою енергетичних ресурсів?
3. Дайте визначення енергооснащеності.
4. Дайте визначення енергомісткості.
5. Що характеризує електроозброєність?
6. Що показує електрооснащеність?

Література:

1. І.Бойчик Економіка підприємства. -К.: Атіка, 2007р.
2. С.І.Михайлов Економіка аграрного підприємства, -К.: Укр.центр духовної культури, 2005р.
3. П.П.Руснак Економіка сільського господарства. -К.: Урожай. 1998р.

Тема: Інтенсифікація сільського господарства.

План

1. Суть і значення інтенсифікації с/г виробництва.
2. Критерії і показники ефективності с/г виробництва.
3. Основні напрями інтенсифікації.

Питання для самоперевірки

1. Назвіть способи збільшення виробництва продукції сільського господарства?
2. Що являє собою процес інтенсифікації сільського господарства?
3. Що таке інтенсифікація сільського господарства?
4. Назвіть критерії інтенсифікації сільського господарства.
5. Назвіть вартісні показники інтенсифікації?
6. Назвіть натуральні показники інтенсифікації.

Література:

1. І.Бойчик Економіка підприємства. -К.: Атіка, 2007р.
2. С.І.Михайлов Економіка аграрного підприємства, -К.: Укр.центр духовної культури, 2005р.
3. П.П.Руснак Економіка сільського господарства. -К.: Урожай. 1998р.

Тема: Поняття та окремі види інноваційних процесів.

План

1. Поняття інноваційних процесів.
2. Методика визначення економічної ефективності нововведень.

Питання для самоперевірки

1. Як здійснюється інноваційна діяльність?
2. Що таке відкриття?
3. Що таке винахід?
4. Що розуміють під раціоналізаторською пропозицією?
5. Назвіть ознаки раціоналізаторської пропозиції?
6. Що таке науково-технічний прогрес?

Література:

1. І.Бойчик Економіка підприємства. -К.: Атіка, 2007р.
2. С.І.Михайлов Економіка аграрного підприємства, -К.: Укр.центр духовної культури, 2005р.
3. П.П.Руснак Економіка сільського господарства. -К.: Урожай. 1998р.

Тема: Спеціалізація в с/г виробництві.

План

1. Поняття про розміщення та спеціалізацію.
2. Економічні фактори, що визначають спеціалізацію виробництва.

Питання для самоперевірки

1. Що таке спеціалізація?
2. Що таке галузь?
3. Назвіть форми спеціалізації.
4. Що таке загальна спеціалізація?
5. Що таке господарська спеціалізація?
6. Назвіть типи спеціалізованих господарств.

Література:

1. І.Бойчик Економіка підприємства. -К.: Атіка, 2007р.
2. С.І.Михайлов Економіка аграрного підприємства, -К.: Укр.центр духовної культури, 2005р.
3. П.П.Руснак Економіка сільського господарства. -К.: Урожай. 1998р.

Тема: Валова продукція та її складові.

План

1. Валова продукція.
2. Товарна продукція.
3. Фонди: відшкодування, споживання, нагромадження.

Питання для самоперевірки

1. Що включає валова продукція рослинництва?
2. Що включає валова продукція тваринництва?
3. Назвіть, що входить до валової продукції підсобних підприємств і промислів.
4. Що таке товарна продукція?
5. Дайте визначення валовому доходу.
6. Що таке фонд відшкодування?

Література:

1. І.Бойчик Економіка підприємства. -К.: Атіка, 2007р.
2. С.І.Михайлов Економіка аграрного підприємства, -К.: Укр.центр духовної культури, 2005р.
3. П.П.Руснак Економіка сільського господарства. -К.: Урожай. 1998р.

Тема: Ціни та ціноутворення.

План

1. Поняття про ціну та її функції.
2. Принципи ціноутворення.

Питання для самоперевірки

1. Що таке ціна?
2. Назвіть Функції ціни.
3. Що таке ціноутворення?
4. Назвіть принципи ціноутворення.
5. Назвіть види цін.
6. Назвіть формулу ціни.
7. Що являє державне регулювання в сфері ціноутворення?

Література:

1. І.Бойчик Економіка підприємства. -К.: Атіка, 2007р.
2. С.І.Михайлов Економіка аграрного підприємства, -К.: Укр.центр духовної культури, 2005р.
3. П.П.Руснак Економіка сільського господарства. -К.: Урожай. 1998р.

Тема: Економіка галузей рослинництва.

План

1. Економіка виробництва зерна.
2. Економіка виробництва соняшника.
3. Економіка виробництва кукурудзи.

Питання для самоперевірки

1. Що таке зерно?
2. Назвіть напрями підвищення ефективності виробництва зерна?
3. З чого виробляється цукор в Україні?
4. Назвіть основні бурякосіяльні області України.
5. Яка врожайність соняшника?
6. Яке значення має виробництво картоплі та овочів?

Література:

1. І.Бойчик Економіка підприємства. -К.: Атіка, 2007р.
2. С.І.Михайлов Економіка аграрного підприємства, -К.: Укр.центр духовної культури, 2005р.
3. П.П.Руснак Економіка сільського господарства. -К.: Урожай. 1998р.

РЕЦЕНЗІЯ

Методичні рекомендації для самостійного вивчення тем з навчальної дисципліни «Економіка сільського господарства» для студентів спеціальності 201 «Агрономія» за навчальним планом в кількості 21 година, розроблені відповідно до типової та робочої навчальних програм.

Самостійне вивчення тем ставить своєю метою розвиток і закріплення навичок самостійної роботи, систематизації, поглиблення знань з навчальної дисципліни «Економіка сільського господарства».

Методичні рекомендації сприяють розвитку у студентів вміння самостійно систематизувати матеріал і дають змогу вдосконалювати їхню роботу з навчальною і додатковою літературою.

Викладач вищої категорії

Мигійського коледжу МНАУ

Н.В.Тараненко

